

Sayı : 90749164-846.01-18119
Konu : Sözleşmelerde damga vergisi

29/05/2014

GENELGE
2014 / 12

- İlgi : a) 02/01/2006 tarih ve 104 sayılı genelge
b) 26/10/2010 tarih ve 15442 sayılı genelge
c) 20/03/2012 tarih ve 7029 sayılı genelge
ç) 25/09/2013 tarih ve 24595 (2013/42) sayılı genelge

Bilindiği üzere Genel Müdürlüğümüz ve İşletme Müdürlüklerimizin ihtiyacı için gerçek ve tüzel kişilerden alınacak olan mal ve hizmet alımları ile gerçek ve tüzel kişilere satılan mal ve hizmetlerle ilgili olarak sözleşmeler yapılmaktadır.

Sözleşmelerin Damga Vergisi;

11/07/1964 tarih ve 11751 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu’nun;

1.Maddesinde “Bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtlar Damga Vergisine tabidir.

Bu kanundaki kağıtlar terimi, yazılıp imzalamak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan (**Değişik: 5228/59-4/a md.**) (Yürürlük: 31.7.2004) belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade eder.

Yabancı memleketlerle Türkiye’deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen kağıtlar, Türkiye’de resmi dairelere ibraz edildiği, üzerine devir veya ciro işlemleri yürütüldüğü veya herhangi bir suretle hükümlerinden faydalanıldığı takdirde vergiye tabi tutulur.”

2. Maddesinde “Vergiye tabi kağıtlar mahiyetinde bulunan veya onların yerini alan mektup ve şerhlerle, bu kağıtların hükümlerinin yenilenmesine, uzatılmasına, değiştirilmesine devrine veya bozulmasına ilişkin mektup ve şerhler de Damga Vergisine tabidir.”

3. Maddesinde “Damga Vergisinin mükellefi kağıtları imza edenlerdir.

Resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kağıtların Damga Vergisini kişiler öder.

Yabancı memleketlerle Türkiye’deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen kağıtların vergisini, Türkiye’de bu kağıtları resmi dairelere ibraz eden, üzerlerinde devir veya ciro işlemleri yapanlar veya herhangi bir suretle hükümlerinden faydalananlar öderler. Ancak bunlardan ticari veya mütedavil kağıt mahiyetinde bulunanların vergisini, bunları en evvel satan veya kabul veya başka suretle kullanan kişiler öderler.”

4. Maddesinde “Bir kağıdın tabi olacağı verginin tayini için o kağıdın mahiyetine bakılır ve buna göre tabloda yazılı vergisi bulunur.

Kağıtların mahiyetlerinin tayininde, şekli kanunlarda belirtilmiş olanlarda kanunlardaki adlarına, belirtilmemiş olanlarda üzerlerindeki yazının tazammun ettiği hüküm ve manaya bakılır.

Mahiyeti tayin edilmek istenen kağıt üzerinde başka bir kağıda atıf yapılmışsa, atıf yapılan kağıdın hükümlerine nazaran iktisap ettiği mahiyete göre vergi alınır.

5. Maddesinde “Bir nüshadan fazla olarak düzenlenen kağıtların her nüshası ayrı ayrı aynı miktar veya nispette Damga Vergisine tabidir. Şu kadar ki, poliçe ve emre yazılı ticari senetlerin yalnız tedavüle çıkarılan nüshaları vergiye tabi tutulur.”

14. Maddenin ikinci paragrafında “Belli parayı ihtiva eden mukavelenamelerin değiştirilmesi halinde artan miktar aynı nispette vergiye tabidir. Bunların devri halinde aslından alınan verginin dörtte biri alınır.”

Üçüncü paragrafında “Mukavelenamelerin müddetinin uzatılması halinde aynı miktar veya nispette vergi alınır.”

27. Maddesinin üçüncü paragrafında “Bankalar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve iştirakleri ile 22’nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunanlar, vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları usulüne uygun olarak vergi ve cezası ödenmedikçe işleme koyamazlar. Vergi ve cezası ödenmeden bu kâğıtları işleme koyan kişi ve kuruluşlardan, kâğıdın mükelleflerinden alınacak ceza tutarınca ayrıca ceza alınır.” denilmektedir.

Ayrıca sözleşme düzenlenmemekle birlikte herhangi bir mal ve hizmet alımı için teklif isteme (davet), teklife cevap alma (icap) ve teklifin kabul (kabul) edildiğinin karşı tarafa bildirilmesi ile borçlar hukukuna göre sözleşme doğmuş olduğundan bu şekilde yapılan işlemlerden de damga vergisi (karar pulu ve damga) alınması gerekmektedir.

Yine;

1-Teşekkülümüzce Gelir İdaresi Başkanlığından fiyat farklarının damga vergisine tabi olup olmadığı hususunda alınan ve genelge ekinde gönderilen 21.10.2010 tarih ve 3259, 21.02.2012 tarih ve 666 sayılı özelgelere;

Mal, hizmet ve yapım işlerine ait sözleşmelere göre fiyat farkı ödemelerinde fiyat farkının damga vergisine tabi olduğu ve karar pulu ve damga vergisinin alınması gerektiği,

2-Ankara Vergi Dairesi Başkanlığından alınan 17.09.2013 tarih ve 1005-3080 sayılı genelge eki özelge de ise;

“Anılan kanuna ekli (1) sayılı tablonun “*I.Akitlerle ilgili kağıtlar*” başlıklı bölümünün A-5 fıkrasında, fesihnamelerin (belli parayı ihtiva eden kağıda taalluk edenler dahil) nispi damga vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Damga Vergisi Kanunu, herhangi bir hukuki işlemin nasıl, neden ve ne zaman doğduğu ile değil, hukuki işlemi belgeleyen kağıtların düzenlenmesi ile uğraşır. Buna göre, kağıt üzerine tesis olunmuş bir mükellefiyet şekli olan damga vergisinde hukuki işlemlerin

kendisinin değil, bu işlemlerin dayanağını teşkil eden belgelerin vergilendirilmesi esastır.

Buna göre, daha önce düzenlenmiş bir sözleşmenin, sözleşme hükümlerine uyulmaması sonucu Kurumunuz veya yüklenici tarafından tek taraflı olarak fesh edilmesine yönelik olarak yükleniciye veya Kurumunuza bildirilen kağıtlar ile tarafların karşılıklı anlaşarak sözleşmenin feshine ilişkin olarak düzenledikleri protokoller fesihname olarak damga vergisinin konusunu teşkil edecektir.”

denilmektedir.

Bu nedenle;

a) Teşekkülümüzce yapılacak sözleşmelerin damga vergisinin sözleşme imzalanmadan önce muhatabı gerçek ve tüzel kişilerden tahsil edilmesini, şayet damga vergisi kurumumuzca karşılanması gerekiyorsa yine sözleşme imzalanmadan önce Mali İşler Dairesi Başkanlığından/muhasebe biriminden tahakkukunun yaptırılması,

b) Fiyat farkı ödemelerinden damga vergisi tahsil edilmesi,

c) Sözleşme düzenlenmemekle birlikte teklif toplanarak yapılan mal ve hizmet alım ve satımlarında sözleşme doğmuş olacağından damga vergisi tahsilinin yapılması,

d) Kurumumuzla yüklenici firma arasında daha önce düzenlenmiş bir sözleşmenin hükümlerine uyulmaması sonucu Kurumumuz veya firma tarafından sözleşmenin tek taraflı fesh edilmesine yönelik olarak yükleniciye veya kurumumuza bildirilen kağıtlar ile yüklenici firma ile karşılıklı anlaşarak sözleşmenin fesh edilmesine ilişkin olarak düzenlenecek protokoller fesihname olarak damga vergisinin konusunu teşkil edeceğinden 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun eki (1) sayılı tabloda belirtilen fesihsinamelere ilişkin (binde 1,89) damga vergisi uygulanması,

gerekmektedir.

İlgide kayıtlı genelgeler yürürlükten kaldırılmış olup, uygulamaların yukarıda belirtilen esaslara göre yapılması hususunda gereğini bilgilerinize rica ederim.

Dr. Orhan YILMAZ
Genel Müdür

EKLER :

- 1- 17/09/2013 tarih ve 3080-1005 sayılı özelge
- 2- 21/10/2010 tarih ve 3259 sayılı özelge
- 3- 21/02/2012 tarih ve 666 sayılı özelge

DAĞITIM :

A Planı

B Planı
E Planı